

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. január 10.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 3. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó lapfőigazgató: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitlér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyitlerek díja előre fizetendő.

Huszonkét esztendő.

Isten kegyelméből immár 22 esztendő múlt áll a „SZÉKELYFÖLD” mögött: tehát majdnem egy negyedszázadnyi idő óta szolgálja kis lapunk Kézdivásárhely város és vidékének s az egész székelyföldnek érdekeit, híven, becsületesen és hazafiasan.

Ez a 22 esztendő múlt fényes bizonyossága kis lapunk helyes politikai irányának, de egyszersmind s első sorban annak a készséges, buzgó támogatásnak is, melylyel lapunkat a nagyközönség ily hosszú idő alatt állandóan megajándékozta. Ez a támogatás, a közönség kiüti bizalma és ragaszkodása képezi jövőre is lapunk fennállásának legbiztosabb alapját, ezt kerjük az újévre is tisztelt előfizetőinktől és munkatársainktól.

Lapunk politikai iránya jövőre is a régi marad.

Mint a Deák Ferenc bölcs és szabadelvű politikájának igénytelen szószólója, a szabadelvű eszméknek lesz lapunk bár egyszerű, de hűséges harcosa ezután is és ebben a keretben a székely faj iránti lángoló szeretetünk egész melegevel, szent lelkesedéssel fogunk Székelyföld s különösen e város és vidékének szellem és anyagi megerősödéséért küzdeni, mindig tárgyilagosan sohasem személyeskedve és egy percre sem tévesztve szem elől a szigorú igazságot.

Ehhez a munkához kérjük a közönség szíves támogatását, a midőn előfizetésre hívjuk föl.

Az előfizetési díj jövőben is:

egész évre 10 korona,
fél évre 5 „
negyed évre 2 „ 50 fillér.

Lelkesek és tanítók kedvezményes áron rendelhetik meg lapunkat.

Hazafias üdvözléssel:

a „SZÉKELYFÖLD”
szerkesztője és kiadóhivatala.

Városunk legégetőbb kérdései.

Kézdivásárhely, jan. 8.

I.

Ha figyelemmel kísérjük az egyes vidéki városok fejlődését, azt látjuk, hogy azok az utóbbi időkből nem is egy évtized alatt nagyot haladtak, igen sokat fejlődtek minden téren.

Sajnos ezt nem mondhatjuk el ami kis metropolisunkra, pedig inkább szeretnők haladását konstatálni, minthogy hátramaradásáról írjunk.

De ha ezt tesszük, tesszük tárgyilagosan anélkül, hogy valakit azért felelőségre vonnánk; csupán a közügy érdekében emeljük fel gyenge szavunkat, remélve, ha egyelőre nem is, majd idővel meg lesz annak a foganatja.

Minden embernek legfőbb kincse az egészsége. Ha az megvan, az élet gondjait, küzdelmeit, csapásait könnyebben elviseli úgy az ur, mint az egyszerű ember, ki keze munkájával tartja fenn terhes családját.

Azonban az embernek, hogy e drága kincse: egészsége megmaradjon és állandó legyen, szükséges óvintézkedéseket tennie, szükséges, hogy a természet mostoha sagával szemben magát védje, oltalmazza.

Ezért van, hogy télen másképpen öltözködünk, mint nyáron, azért, hogy a téli időszakban más tápláló szereket használunk, mint a nyári időszakban.

A levegőt is, a mely minden lény fentartásához a legszükségesebb elem, változtatjuk.

A beteg, hogy egészségét helyreállítsa jó ozondu levegőjű vidékre utazik, de nemcsak a beteg embernek szükséges a jó levegő, hanem szükséges az ép, egészséges embernek is, hogy jó egészségében megmaradhasson. Ezért szellőztetnek az egyes családok, ezért tartják tisztán szobáikat, lakásaikat.

Tehát első és elengedhetetlen kellék az egészség fentartásához a jó levegő.

Ez pedig kizárólag a tisztaság, a rend által érhető el, a mely lelke mindennek.

A mint az egyes családok egészségi állapotára a lakások tisztasága döntő befolyással van, akként egy város, vagy község lakosságainak egészsége a városban, vagy a községben uralkodó rendtől, tisztaságtól függ.

Hiába tartják tisztán az egyes családok a lakásaikat, mert azért jó levegőt nem élvezhetnek, ha a környezetnek, a városnak levegője nem jó, legfeljebb csak a jó levegő feltételének tettek lehet.

Ezért szükséges, hogy a város levegője is tiszta legyen. Ezt pedig a legjobb akaratral sem mondhatjuk el városunkról, mert akkor önmagunknak mondanánk ellen, saját magunkat cáfolnók meg.

Aki körüljár a főteret övező gyalogjárókon, az meggyőződhetik arról, hogy mennyi miazmát, bacillust tartalmazó dolog gyűlt össze néha, néha a piacon. A hatóság minden egyes alkalommal megteszi az adott körülményekhez képest szükséges intézkedéseit, összetakarítja és elhordatja a heti vásárok alkalmával összegyűlt szemetet, de azért még sok oly dolog marad ott, a mi a levegőt deszinficiálja.

Értjük ezalatt azt, a minden udvarról kiöntött miazmával és bacillussal teljes folyadékot, a mely megfagyva télen át valóságos jégpályát képez a főter különböző oldalán.

Télen át még ez nem volna veszélyes a közegészségügy szempontjából, mivel a Nemere bőven gondoskodik rólunk jó levegőről, de tavasszal, az olvadás idején igenis az, mert ekkor a különböző anya-

gok felolvadván, megfertőztetik a levegőt, különösen abban a városrészben a hová a felgyűlt anyagnak lefolynia kell.

Éppen ezért városunknak első és legégetőbb kérdését képezi a főter tisztán tartása. Ez pedig a jelen körülmények között meglehetősen nehéz dolog. Első sorban rendeznünk kell a főteret, mert ez így hosszú időn át nem maradhat. Más vidéki városok, ha ily nagy főterük volna, szerencsájuknak tartanák, nekünk azonban, ha továbbra is így marad, szerencsétlenségünkre fog válni.

A rendezésnek előbb utóbb be kell következni, mert hiszen így csak nem állítjuk a közepébe a Kossuthszobrot.

Tehát jobb előbb elvégezni a rendezés munkáját mint később.

A rendezésnél aztán csatornázni is kellene a főteret, mert csak így volna elérhető az, hogy a kiöntött piszkos folyadékok levezetessenek. Mindezek természetesen maguk után vonnák a piacnak más alkalmas helyre való telepítését, miáltal aztán az egész köztisztasági kérdés meg lenne oldva.

Mindez hitünk szerint, habár nem vagyunk finác kapacitások, nem kerülne oly összegbe, hogy azt a város, anélkül, hogy a polgárságra pótdót rójjon, ne tudná keresztül vitetni.

Tudtunkkal a városnak nagy erdei vannak s talán abból lehetne a rendezés költségeit fedezni. Annyi bizonyos, hogy ez a kérdés megszívlelendő és városunk haladása, közegészségügye szempontjából minél előbb meg is valószínűsíthető.

Bíró Lajos.

A politikai helyzet változatlan. A képviselőház folytatta a cím-vitát, de nem fejezhette be. A Szederkényi-frakció minden tagja fel fog szólalni a törvényjavaslat minden szakaszánál s határozati javaslatokat fog benyújtani, melyekre természetesen névszerinti szavazást kérnek. Így folyik az időpoesekelés. Már a Kossuth-párt körében is hallani érélyes hangokat, melyek az obstrukció letörlését követelik. Itt megemlítjük még, hogy a nagy-károlyi ad hoc egyesült függetlenségi part a Kézdivásárhelyen is ismeretes Varságh Zoltánt léptette föl Károlyi György gróf ellen jelöltül. Támogatására Molnár Jenő, Eitner Zsigmond, Lengyel Zoltán és Bakonyi Samu a kerületbe utaztak. — Tapoleán pedig Mérey Lajos lépett fel Ugron-párti programmal.

Új képviselő. A dunaszerdahelyi kerületben Dr. Katona Mór egyetemi tanár, szabadelvűpárti, 1274 szavazattal Raksányi néppárti jelölt 978 szavazatával szemben 296 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé választott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház jan. 7-iki ülésén báró Feilitzsch Arthur elnökölt.

Kaas Ivor báró szavá tette meglehetősen színezéssel a dunaszerdahelyi választást, melynél állítása szerint, a néppárt ellen a biztosította a Házat arról, hogy a választási jog tisztaságát és törvényt megtartatja mindig. Védelmébe vette a választási rendszert Kaas Ivor vádjai ellen.

A napirendhez, az ujonejavaslat címéhez Rakovszky István szólalt fel, majd Uray Imre és Okolicsányi László.

KÜLFÖLD.

A japán-orosz háború.

Londonból jelentik: A Daily Mail írja, hogy Oroszország semmi körülmények között nem hátrál meg Japán előtt és így a háború kikerülhetetlen.

A „Frankfurter Zeitung” azt írja, hogy a háború tulajdonképpen már meg is kezdett Japán részéről.

Genuából jelentik: A Japán kormány két cirkáló hajót vett, melyet már fel is szereltek és utnak indítottak Japán felé.

Az orosz tengerészeti miniszter rendelkezett, hogy a genuai hajókat két orosz hadihajó nyomom kövesse.

Székelykiállítás.

Egy 1904. év őszi, vagy 1905. tavaszán rendezendő általános székelykiállítás terveze (Folyt. és vége.)

A kiállítást rendező egyesület és más tényezők munkabeosztásának tervezetét a következőkben javasolom:

Az 1. osztály rendezése bíztnék: az Erd. Kárpát-Együletre. Segédkezne: a székely iparkamara, a székely kormánybiztos, Székelytársaságok, Székelyegylet, a vármegyék és a székely képviselők.

A 2. osztályt rendezné: A marosvásárhelyi iparkamara. Támogatná: a Székely-Társaságok, az

O. M. G. E. ipari szakosztálya, a vármegyék és városok.

A 3. osztály szervezése a gazdasági egyesületek feladata lenne. Az Orsz. Magyar Gazd. Egylet, az Erdélyi Gazdasági Egylet és a vármegyei egyesületek megfelelő munkabeosztással, a székely kormánybiztos és a vármegyék közreműködése mellett — e csoport munkáit megfelelően elláthatnák.

A 4. osztály előkészítési munkáit az Erd. Magyar Közművelődési Egyesület, Erd. Kárpát-Egylet, Székely-Társaságok és vármegyék vállalhatnák.

Magáról, az egész munka vezetéséről egyelőre csak annyit tartok szükségesnek megjegyezni, szükségessé látom, hogy választassék az egész kiállítás összes munkáinak fővezetésére:

1. egy igazgató;

2. egy kiállítási ügyvezető titkár, aki az összes munkásoknak összekötő kapcsa, lelke és elmunkása legyen.

ogy mikor tartassék meg a kiállítás? 1904. őszi, vagy 1905. tavaszán (értve ezalatt május, vagy június hónapot)? Ennek az eldöntése mindenestre több argumentumot kíván.

Az őszi terminus mellett szólnak:

Az időjárásnak őszi nálunk kedvezőbb alapota; a magyar látogató közönségnek akkor általában megfelelőbb anyagi helyzete és főképpen a mezőgazdasági és részben az iparos kiállítók őszi jobb készsége.

Viszont a tavaszi kiállítás mellett szól az a kölmény, hogy a komolyabb számba jövő kiállítási látogatók onnan mindjárt a szezon elején levő kies erdélyi fürdők és egyéb természeti szépségek megtekintésére mehetnének, ami legszebb és legbecsebb eredménye lenne az egész kezdeményezésnek.

Ezt a kérdést tehát egyelőre teljesen nyitva hagyom.

Azonban akármelyik terminus fogadtatnék is el, az elmunkálatok megkezdéséhez haladéktalanul hozzá kellene fognunk, úgy, hogy még ezen évben a nagytelt terv készen és az idő kitűzve legyen!

Ezekben kívántam nagyjából vázolni a székelykiállítás célját, fontosságát és rendezési módjait.

NAPI HIREK.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Fintán Nagy József kezdeményezésére állami isk. tanítónőt áthelyezte a berecki állami elemi népiskolához.

— Eljegyzés. Barabás Iluskát, Barabás Ferenc uzoni gyógyszerész és felesége közdivásárhelyi Szöcs Vilma bájos és kedves leányát eljegyezte uzoni dr. Erdélyi Lajos, a budapesti ref. főgimnázium kitűnő képzettségű, tudós ifjú tanára. Az esküvő február közepén lesz. A szép frigyhez őszinte szívből kívánunk szerencsét.

— Tuzson János temetése. Tuzson János 48-as honvéd őrnagy, nyug. m. kir. honvéd alezredesnek, vármegyei közéletünk buzgó munkásának hűlt tetemeit rendkívül nagy részvételt, igaz kegyelettel helyezték el Sepsiszentgyörgyön örök pihenőre. A megyebeli 48-as öreg honvédek könyező seregén kívül a sepsiszentgyörgyi magyar kir. n. öntelep parancsnoksága élén Hossay Sándor századossal, egy külön diszszázaddal is részt vett a temetésen. Az egyházi szertartást Fejér Manó esperes-plebános, Fejér Endre (ilyefalvi, Tódor József szentivány-laborfalvi) és Pellion Ervin lelkészek segédletével végezte. Az egyszerű s az elhalt végakaratahoz hiven koszoru nélküli koporsót föltették a gyászkocsira, melyet a méntelep díszsége fogott közre. A szomorú menetet a méntelep díszsázada nyitotta meg Havass Rezső főhadnagy vezetésével, s a kik után a fiúvárház növendékei, a Mikó Tanoda ifjúsága s utánok nagy óriási közönség kísérték ki a kedves öreg urat utolsó útjára a róm. kath. temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték. Legyen álma esendes; emléke az élők között mindig áldott!

— Gr. Majláth püspök pásztorlevele. Gr. Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök, a napokban boesátotta ki XV. főpásztori levelét. A püspök elsősorban papságához intéz exhortációt és bejelenti, hogy legközelebb meglátogatja a papságát, a plébániákat és híveit. Majd a hívekhez is intéz szózatot, melyben főleg Isten és hazaszeretetre buzdítja őket.

— Színészet Kézdivásárhelyen. Tóvári Antal 42 tagból álló színtársulata január 9-én, szombaton este, Gárdonyi Géza „Annuska” című vígjátékával megkezdte előadásai sorozatát a „Vigadó”-ban. Jövő számunkban fogunk referálni a bemutatkozásról.

— Halálozás. Csikszentkirályi Simon Péter, nyug. főgimnáziumi tanár, jeles író, élete 63-ik évében 37 évi boldog házasság után, hosszas betegeskedés következtében f. hó 5-én meghalt Budapesten. Áldás emlékére.

— Halálos baleset. Tegnapelőtt reggel a brassó-háromszéki vasuton halálos baleset történt. Kerkes Márton kisegítő fékező a prázsmári állomáson a kocsik lépcsőjéről leeszva, a kocsik közé esett oly szerencsétlenül, hogy jobb lába, két karja eltört.

TÁRGA.

Az én szerencsém és az ebből folyó szomorú következmények.

— Felolvasta a kereskedő ifjak Sylvester-estélyén Dr. Gyöngyösi István, jogtudor, kir. törvényszéki aljegyző. —

(Folyt. és vége.)

Szerencse például a collegáimra és én reám, ha egy bűnügyi főtárgyalásra nincsen jegyzőként kizemelve.

Hölgyeim és uraim önök azt nem is tudják, mi az egy, két s öh ég három és számtalan főtárgyaláson ily minőségben jelen lenni, abban részt venni.

E kedélyes szórakozáshoz képest a szibériai ólomhányában az ólomöntés gyönyörteljes foglalkozás.

A hírlapoknak törvényszéki csarnokában persze csak ennyi áll: A bíróság tagjai ezek és ezek, és jegyzett X. Y.

Öh ez a jegyzés felér egy félelet keserűségével, valóságos nadragulya, magában foglal 20—25 évre terjedő ákom-bákom írást, sötét órák szomorú gyümölcsét, mikor az emberre rájön a fogfájás és ideális gondok kezdik életeterejét megtámadni.

Szerencse a calabriasnak nevezett kártyajátéknál a játékosokra nézve, ha tömegtelen számú és elemű kibickek körül van hálózva. A kibic ugyanis közönsége s értelemben olyan, mint a piaci légy mindig ott lábatlankodik, a hol reá a legkevesebb

szükség van, szerencse az ily kibicre nézve, ha nyakon nem verik, s ha néha-néha maga a kibic vivja ki, vakmerőségével, vagy szemtelenségével azt, hogy calabriasnyelvén ő kezd valamelyik játékos helyett játszani.

Szerencse sokszor a szórakozott játékosra még az is, ha szórakozottságból makk nyolcasra és nem amint dukál, makk betesre mondja be az utolsó ütést. Sokszor használjuk. A mindennapi életben e kifejezést: Szerencse pedig gyakran megessik, hogy éppen akkor nincsen szerencsénk.

Ha egy ditsingült társaságban, mint idegen először lép be valaki és az ott jelenlevők egyikének bemutatják, ez lakonikusan jegyzi meg: „van szerencsém”, mikor is önkéntelen jön ajkunkra hogyha van szerencséje, miért nem tesz a lutirra, és illetve most már belföldi értelemben miért nem vásárol osztálysorsjegyet!

Ha véletlenül olyan egyénnel kerülünk össze, kivel megelőzőleg már volt első édes találkozásunk, kész a conventionalis megjegyzés: „volt szerencsém.”

Legjobb, ha az ember némelykor jövőben beszélhet, s azt mondhatja: „majd lesz szerencsém.” Vannak pillanatok, midőn az ember ingerülten kezdődösködik a szerencséje felől.

Igy például a multkor beállít hozzám egy könyvekben és nem acetylin lángokban utazó, s rendkívül meggyőző érvekkel kezdő magyarázni, hogy a magyar szépirodalom remekművét: „Madách Ember tragédiáját” hajlandó lenne havi 2 koronás részlet letagadás mellett részemre szállítani. Iróasztalomnál éppen azon gondolkoztam hogyan, lehetne egy árverést elrendelni bizonyos, a természetben egymás mellett fekvő földekre, de ő csak mind magyarázza, hogy ezt a munkát itt és ott megrendelték, kuriai

bírák és táblai tanács elnökök, főerdőmesterek és halászati felügyelők, bélyegraktári gondnokok és dohánygyári osztályvezetők, söhivatali ellenőrök és tolongó ügykezelő helyettesek, hogy tehát illik nekem is azt megrendelnem. A pokol mélységes fenekére kívántam e jeles szerencsét, de ő nem tágit mind csak gyötör tovább: megadja azt a kedvezményt is, hogy csak jövő év márciusában törleszszem az első részletet és hogy azért 10 nap alatt pontosan szállítja a küldeményt.

Erre már én is dühbe gurulok, elhagy türelmem és ingerülten vetem föl a kérdést: kihez legyen szerencsém? azonban a bolygó szerencse talán megsejpepve az erélyes fellépéstől, szokatlan gyorsan ismeretlenül és szerencsésen elpárolgott. Némelykor mint egy követelőző magunkra parancsoljuk a szerencsét, a mikor például alig-alig megvárni akaró, igen kedves, végtelen bőbeszédű vendégeinknek bucsuzásul azt mondjuk: „legyen szerencsénk máskor is.”

Lovagias férfiak sokszor így profanizálják a szerencsét:

„Tartsa az ur szerencséjének, ha önnel szóba állok.”

„Ezer szerencséje, hogy pardont kért, mikor a tyukszememre hágott, mert különben meggyült volna velem a baja.”

Sokszor az ember nem elégszik meg a véges szerencsének, hanem végtelen szerencséjének tartja, ha Zvel, operák tündöklő csillagával megismerkedhetett.

A szerencsét gunyos és disztó jelzővel egyaránt ellátják. Így mondják, hogy a szerencse vak, a szerencse oda téved be a legtöbbször, hová nem kell és soha sem teljes, mindig hiányzik egy pár hajszála, miért folyton csak elégedetlenkednek vele.

Mondják azt is, hogy csak a bolondoknak van

rött, míg bal lábán súlyos zuzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt embernek az első segélyt a prázsmári járási orvos nyújtotta, majd a sepsiszentgyörgyi kórházba szállították, hol aztán óriási kínok között meghalt.

— **Erdősítési jutalmak.** Háromszékmegyében Kőrispatak község 35 holdon teljesített kitűnő erdősítésért a 800 koronás nagy jutalmat, a köpeci ref. egyházközség pedig 30 holdon eszközölt erdősítésért 500 korona jutalmat nyert a m. kir. földművelésügyi minisztériumtól.

— **A székely akció és a gazdatársadalom.** Balogh Vilmos az új székelyföldi miniszteri megbízott következő levelet intézte az érdekelt székely gazdasági egyletekhez: Előrebocsátva, hogy Sándor János örökebe lépve, mint miniszteri biztos, tudatában van annak, hogy hivatali állami tevékenysége csak az összes hivatali és társadalmi tényezők közös munkájával és összhangzatos működésével érhet el eredményeket, kéri az egyleteket, tiszteljék meg a székelyföldi miniszteri kirendeltséget bizalmukkal s a székely nép segítségét célzó törekvésekben jóakarattal támogatással legyenek. Több gazdasági egylet biztosította már Baloghot, hogy a legteljesebb mértékben és erejükkal fogják segíteni szép missziójában.

— **Értesítés.** A Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetemen az 1903–1904 diáktanév II. felére a beiratkozások a tanulmányi-, fegyelmi- és leckeopénzszabályzat 24. §-a értelmében 1904. év januárius hó 7-én kezdődtek, ugyanezen hó 18-ig bezárólag tartanak. A kik ezen határidőben valamely elháríthatatlan akadály miatt személyesen nem jelentkezhetnek, a tanulmányi-, fegyelmi- és leckeopénzszabályzat 25. §-a értelmében a fennebb megszabott határidőn belül tartoznak akadályoztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt és az illető kar dékánjához intézett kérvényben előjegyztetésüket kikérni s meghatározni azt az időpontot is, a mikor személyesen megjelenhetnek s beiratkozásukat úgy a quaesturában, mint az egyes tanároknál teljesíthetik. E határidő azonban februárius hó 10-én túl nem terjedhet.

— **Főügyészség a párbaj ellen.** A kolozsvári kir. főügyészség rendeletet adott ki a területéhez tartozó összes ügyészségekhez, utasítva azokat, hogy a jövőben a párbajvétségeknél a vádindítványt terjeszték ki a segédekre is és szerezenek érvényt a törvény erre vonatkozó rendelkezésének.

— **A sorozás.** Nyíri honvédelmi miniszter legutóbbi körrendeletében felhívja a törvényhatóságokat,

szerencsésük. Szerencsés bolondnak lenni nem igen megvetendő állapot, de a kinek nincs egy csöpp szerencséje sem, vigasztalhatja azzal magát, hogy nem bolond, ámár az is való, hogy valami nagyon okos embernek sincs elismerve.

A költők némelykor a szerencsét székereire is ültetik ámár bizonyos, hogy az nem olyan dögös, mint az élet szekere.

Igy tanácsolja a költő: „Szerencse szekerén okosan ülj — úgy forgasd tengelyét, hogy ki ne dőlj!”

A szerencsének hatalmat is adtak a kezébe, így azt beszélük, hogy a jobb lábra szobott eszmákra bűvös hatalmat gyakorol, azért ballábbal kilépni az ilyes halandónak nem tanácsos. A szerencséről a legújabb kiadású képes álmokönyv is megemlékezik, mert e szerint a szerencse ludhast enni, de már szerencséről álmodni: eszlódást jelent.

Ime, igen tisztelt hölgyeim és uraim, a szerencsének ennyi nemü változatos képe van a gyakorlati életben, ennyi alakban mutatja be magát és így esoda-e, ha rajtam is crőt vett a vágy, hogy szerencsét próbáljak, s mi türes-tagadás, az tölem el nem vitatható, abban szerencsés vagyok: hogy ha más nem is, de a mai est többi mélyen nagyraesült szereplői a műsor teljes betartásának érdekében is kénytelenítve voltak engemet meghallgatni.

Azt hiszem azonban, hogy ezzel sokat nem mondottam, mert már beérték ezzel a szerencsével, kimondják a szententiát, hogy legyen elég ebből a szerencséből erre az 1903-ik és alkonyodni készülő évre, amely után következő 1904-ik év már csak az én felolvasásomat illetőleg is hogy szerencsésebb legyen önökre nézve, jól felfogott érdekükben is szívemből kívánom.

hogy az illetékes katonai parancsnokságokkal egyetértőleg újból két utazási és működési tervet akként állapítsanak meg, hogy a fősorozás az 1903. évre az egyik terv szerint 1904. évi február 1-től március 5-ig, a másik terv szerint 1904. évi február 15-étől március 19-ig terjedő időtartam alatt legyen fogadható.

— **A fogyasztási adók reformja.** A kormány bemutató programbeszédében tudvalevőleg kilátásba helyezte, hogy a bor- és husfogyasztási adóból eredő jövedelmet hajlandó a városoknak átengedni. Gróf Tisza István miniszterelnök egyik vidéki város feliratára küldött válaszában kijelenti, hogy a kormány a kedvezményben nemcsak a törvényhatósági joggal bíró városokat akarja részesíteni, hanem programjába vette az összes borítal és husfogyasztási adóknak a városok és községek részére leendő átengedését. Az ezen adónevekből eredő jövedelem mintegy 20 millió koronára megy évenként.

— **Katonák forrongása Boszniában.** A B. H. Boszniából kapott egy magánlevelet, amely a bileki és a trebinjei katonai zavargás utáni helyzetről szól. A levél a következő: Trebinje, 1904. jan. 3. Kedves barátom! A bileki garnizon összes szabadságon levő tisztjét táviratilag hazahívták; a tisztek tegnap és ma mind megérkeztek. A bileki tisztek között nagy az izgatottság, mert nem lehet tudni, hogy a zavargások mikor ismétlődnek. Vojtek generális az összes öreg bakákhoz beszédet intézett és a haza szent nevében kérte őket, hogy törődjenek bele sorsukba, szolgáljanak türelemmel és hűséggel, majd csak út számukra is a megváltás órája. Elmondta az öreg brigadéros, hogy ő már 40 esztendeje katona, de ez alatt a hosszú idő alatt ilyen dolog még nem történt az ő szegény katonáival. Végül kérve-kérte katonáit, hogy ne rendetlenkedjenek, miközben megeredtek a könnyei és sirt a front előtt. Trebinjében teljes csönd van, a minek az az oka, hogy szakadatlanul esik az eső s az időjárás megint a multikori árvízvel fenyeget. Bilekben egy kaszányát ártomnak rendeztek be s ott tartják fogva az ujabban letartóztatottakat. A generális beszéde ott is lecsillapította az elméket. Albori tábornagy, az új hadtestparancsnok, a melléje beosztott altábornagyot kiküldte, hogy nézzen szét Trebinjében és Bilekben. Az altábornagyot minden napra várják.

— **A női ének betiltása a katolikus templomokban.** Rómából táviratozzák. Az „Osservatore Romano”, a pápa félhivatalos lapja X. Pius pápának egy igen érdekes kéziratát közli, amely az egyházi zene és ének szabályozása dolgában intézett a római bibornok-vikáriushoz. A pápa enciklikájában fejti ki a maga nézeteit az egyházi zenéről, amelynek szerinte áhitatteljesnek kell lennie és általános jellegűnek abban az értelemben, hogy minden nemzet a maga nemzeti jellegét fölhasználhassa benne. Az enciklika eltiltja a zenében a liturgikus szertartásoknál a banális kifejezőmódokat s egyben kimondja azt is, hogy a templomi ének- és zenekarban nőknek nem szabad közreműködniük. A nők helyét a pápa utasítása szerint gyermek-karral kell pótolni.

— **Köszönetnyilvánítás.** A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelőintézet árváinak 1903. évi karácsonyfájára a következő kegyes adományok folytak be: Gróf Mikes Arminné int. elnök 20 korona. Méits. Tormay Béláné 10 kor. Balázs Márton polg. isk. igazg. 8 kor. Ifj. Tóth István 6 kor. Sára Tamás 5 kor. Demes Péterné 4 kor. Szabó Jenő 2 korona. Bálint Benedekné urhölgy gyűjtése: Bálint Benedekné 4 liter dió, 1 kosár alma és 1 korona. Özv. Nagy Mózesné 2 köténynek való, Nagy S. Pálné fél kiló cukorka, Török Bálintné 1 koszu füge. Benkő Irén kisasszony gyűjtése: Id. Tóth Istvánné 2 kor., Vargha Vilmos 1 koszu füge, Kovács Sándor fél klgr. bonbon. Csizsár Pálné 1 doboz tea-fü, Wertán Istvánné 6 drb. zsebkendő. Mánya Dávid 3 drb. zsebkendő. Jancsó F. Lajos 25 drb. cukorka, Tompa Zoltán 1 drb. játék, Turóczi István cukorkák, Fitzus Mártonné 1 koszu füge, Boldizsár Imre fadisz. Fejér Károlyné kereskedő 8 drb. posztó kendő, Ifj. Nagy Ferencné 2 kor., Nagy Ferencné szeszgyáros 60 fillér, Bartha Gyula 6 drb. zsebkendő, Ifj. Tóth, Istvánné 1 kor., Ifj. Jakab Istvánné 1 kor., Nagy Lajosné 50 fillér, Benkő Istvánné 1 kor., Benkő Pálné 1 kor., Wertán Testvérek 40 fill., Bándy István 40 fill., Ugray Lajos karácsonyi sütemény, Jancsó Samu 40 fill., Benkő Gyuláné 1 kor., Molnár Józsiásné 40 fill., Bálinth Gyuláné 1 kor. (Folytatjuk.)

NYILTTÉR.*)

Szám 4094/903. bftó.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint büntető bíróság a Soliom Miklós kir. törvényszéki elnök elnökleite alatt, Ungur Péter kir. törvényszéki bíró, Baló Ödön kir. törvényszéki albiró, valamint Dr. Borgida Lajos kir. törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett vádtanácsnak — a kir. ügyészségnek 1903. évi 2712. szám alatt kelt vádiratában György Ferenc ellen rágalmazás vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1903. évi 2874. szám alatt kelt végzése folytán Király Aladár kir. alügyész, mint közvádlónak, a szabadlábon levő vádlottnak jelenlétében 1903. évi november hó 6-ik napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

I T É L T.

György Ferenc, esikésatoszegi születésű, esomortáni lakos, 34 éves, róm. kath. vallású, családos, kevés vagyonu, büntetlen előéletű néptanító, a btkv. 265. §-ába ütköző és a 270. §. 2. pontja értelmében hivatalból üldözendő rágalmazás vétségében bűnös, elkövetve az által, hogy Háromszékvármegye tanfelügyelőségéhez intézett írásbeli feljelentésében Gyergyai Tamás, esomortáni községi bírót azzal vádolta, hogy iskolalátogatást részeg állapotban teljesített, ott a neki nem tetsző gyerekeket tetteleg bántalmazta és a községbeli ifjuságot kártyázás végett a zsidó kereszmárhoz járattja s egyáltalán mindent meg tesz ahhoz, hogy a tanítás ügye lehetetlenné tétessék.

Es ezért a btkv. 62. §-a alapján a 92. §. alkalmazásával, — behajthatlanság esetén 1—1 napi fogházbüntetésre átváltoztatandó — 10 korona fő- és 5 korona mellékpénzbüntetésre ítéltetik.

Elmarasztaltatik az eddig felszámított 11 kor. s a még felmerülő büntető költségek hordozására is; ez azonban egyelőre behajthatlannak nyilvánítottatik. Megrendeli a kir. törvényszék vádlottnak, hogy ezen ítéletet egész terjedelmében annak jogerőre emelkedése után a Kézdivásárhelyen megjelenő egyik lapban saját költségén tegye közzhírré.

I N D O K O K:

A főtárgyalás által nyújtott bizonyítékkal a kir. törvényszék tényállás gyanánt azt állapítja meg, hogy vádlott György Ferenc sértett, Gyergyai Tamás esomortáni lakos, községi bíróról nézve Háromszékvármegye tanfelügyelőségéhez 1903. évi január hó 3-iki kelettel egy olyan tartalmas beadványt intézett, mely szerint nevezett Gyergyai Tamás az iskolalátogatást részeg állapotban teljesítette, ott a neki nem tetsző gyerekeket tetteleg bántalmazta s a községbeli ifjuságot kártyázás végett a kereszmába járattja s általán mindent elkövetett, hogy a tanítás ügye lehetetlenné tétessék.

Vádlott ugyan megkísérelte eme feljelentés tartalmának valódiságát bizonyítani — mit sértett ellenzése dacára azért kellett neki megengedni, mivel a btkv. 264. §. 3. pontja csak bírói határozatokkal szemben zárja a valóság bizonyítását, a fegyelmi határozatokra nem alkalmazható, de a valóság bizonyítása vádlottnak nem sikerült.

Mint hogy pedig ezen tényállás szerint vádlott hatóság tagjáról nyilvános olyan tényeket állított, melyek valódiságuk esetén fegyelmi eljárás s büntetésnek képezhetnék alapját, s mint hogy az állított tények közhivatalnok ellen s hivatali kötelességeire vonatkoztak, vádlott György Ferencet btkv. 262. §-ába ütköző s a 270. §. 2. pontja értelmében hivatalból üldözendő rágalmazás vétségében kellett bűnösnek kimondani.

Tekintettel azonban büntetlen előéletére s beismerésére a bíróság a btkv. 92. §-ának alkalmazását indokoltan látta s ezen valószínt a fentebb hivatott szakaszok (§§.) alapján büntette a rendelkező rész értelmében. Az ítélet közzétételének elrendelése sértett kérelmében és a btkv. 277. §-ának rendelkezésén alapul. Ezen ítélet jogerős.

A kir. törvényszék, mint büntető bíróság. Kézdivásárhelyt, 1903. évi november hó 6-ik napján.

Nagy,
jegyző.

Soliom Miklós,
elnök.

*) E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal

a szerk.

Hirdetések.

Csernátóni uton **Szabó Lajos** birtokos háza kerttel és melléképületekkel **Szentgyörgy naptól**

KIADÓ.

(2. 3-3.)

**Szabó Géza husz-
széke** a „Korona”
vendéglő mellett 1904. évi
április hó 24-től

KIADÓ.

Értekezhetni a tulaj-
donossal.

(1. 3-3.)

Behozatal.

Magyar, Német, Lengyel-
országi, valamint Prágai

Kivitel.

hentesáruk

valódi prágai és westfáliai son-
kák, karmanádli, krakói kol-
bász, magyar és veronai sza-
lámi, mottadella, debreceni
kolbász, paprikás szalonna,
valamint mindennemű hurka
különlegességek.

ANTON ZAWODSKY,

BÉCS, XVI. Brestelgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

Kicsinyben.

(249. 5-10.)

Hirdetések

olcsó áron
felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

JANCSÓ F. LAJOS

VAS-, FÜSZER- ÉS MAGKERESKEDÉSE.

A kézdívásárhelyi piacon már 5 év óta fennálló, széles-
körű bizalomnak örvendő

vas-, fűszer- és magkereskedésemet

tisztelettel ajánlom újabban is a mélyen tisztelt közönség szí-
ves bizalmába.

Elsőrangú forrásokból szerzett áruimat a legki-
toga talanabbul kezelve, a legkiválóbb minőségben bo-
csátom mélyen tisztelt vevőim rendelkezésére s e tekintetben
teljesen meggyőző állítasom megbízhatóságáról egyetlen-
egy próbavásárlás is.

Tény, hogy folyó hó 2-án reggel üzletemben ismeretlen
okból származott tűz némely áruimban jelentékeny kárt okozott,
de e körülmény engem anyagilag egyáltalán nem érint, mivel
üzletem biztosítva van — s a megrongálódott árukat egyáltalán
nem adom ki üzletemből, annál kevésbé, mivel friss és új
árúk bőven állanak rendelkezésemre s jövőre is főtő-
rekvésem, hogy mélyen tisztelt vevőim nagybecsű bizalmát
elsőrendű minőségű árukkal szolid áráimmal előzekeny,
gyors és pontos kiszolgálással mint eddig, úgy ezután is
a legteljesebb mértékben kiérdemeljem.

Kézdívásárhely, 1904. január 6-án.

Mély tisztelettel:

JANCSÓ F. LAJOS.

(5. 2-2.)

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban fel-
szerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyv-
nyomdája, könyvkötészete, pa-
pír, írószér, és könyvkereskedése

Kézdívásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

*Mindenneműszükségeltető köz-
ségi, közigazgatási, egyházi
és ügyvédi nyomtatványok
mind raktáron vannak. * * **

Ajánlom a nagyérdemű kö-
zönségnek a legújabb és leg-
divatosabb bálí, eljegyzési és
esketési meghívókat, ér-
tesítéseket, névjegyeket,
továbbá mindennemű al-
kalmi és más nyomtat-
ványokat nagyon diszes
kiállításban. — Gyászko-
szoruk szallagaira felira-
tok fekete, arany és ezüst
nyomással vagy valódi
érezbetükkel — melyek a
szallagról soha le nem hullnak
— olcsó áron eszközöltetnek.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tar-
tok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket,
vaságyakat, gyermekkocsikat, ablak carnisokat,
hajlitott és préselt ületű székeket, chiffono-
kat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és
heverő diványokat, matraccokat stb., stb., me-
lyek saját felügyeletem alatt házamnál ké-
szülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb
névnapí és alkalmi ajándéku-
l ajánlok arezkép és levelezőlap
albumokat, emlékköny-
veket dus választék-
ban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van
raktáron, u. m.: pénzerszények,
dohány-, cigaretta-, szivar- és név-
jegy-tálcák. Füstük, bajuszkefék.

*Ima- és énekkönyveket, úgy ka-
tholikusok mint reformátusok részére
nagy választékban tartok. Továbbá
mindennemű kép-, mese- és álmos-
könyvek, legújabb népdalok nagy rak-
táron. Mindennemű tankönyvek, tan-
szerek és naptárak dus választékban.*

Szemüvegek, cvikkerek, hegedü
hurok, ótalánczok, olvasók, zseb-
tükrök, zsebkések, borotvák stb.,
stb. nagy választékban kaphatók.

Könyvkötészetemben minden fajta
könyvek bekötését nagyon jutányos
áron eszközölöm s azokat kívánatra
ellátatom érezsarkokkal, miáltal
azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdívásárhely t.